

איסור פרסום לפי החלטת בית משפט מחוזי

בבית המשפט העליון בירושלים

ע"א 4436/15 - א'

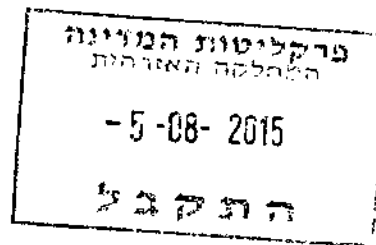
לפני: כבוד הרשם גלעד לובינסקי

- המעוררים:
- 1. פלוני
 - 2. פלוני
 - 3. פלוני
 - 4. פלוני

נגד

המשיב: משרד הביטחון - מדינת ישראל

בקשה לפטור מעידובן

החלטה

לתגובת המשיב תוך 10 ימים מיום המצאת החלטה זו (ימי הפגרה במניין).

ניתנה היום, כ' באב התשע"ה (5.8.2015).

גלעד לובינסקי, שופט

ר ש מ

9.5
הפג
9.10

ע.א. 4436/15

בבית המשפט העליון בירושלים
בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

פרקליטות המדינה
המחלקה האזרחית
2015-08-09
התקבל

המערערים

- 1. בעניין: 1. בסאם עבד רבו עבד אלקאדר עראמין, ת.ז. 991739285
 - 2. סלוא כדוי מוחמד עראמין, ת.ז. 027649474
 - 3. ערב עראמין (קטין), ת.ז. 206031635
 - 4. מוחמד עראמין (קטין)
- כולם מדאחיית אל-סלאם, ענאתא
ע"י ב"כ עו"ד לאה צמל ואו עו"ד גאדה חליחל
ואו עו"ד מיכאל ספרד ואו עו"ד עאמר יאסין
מרחי אבו עוביידה 2, ירושלים
טל: 02-62733730, פקס: 02-6289327

- נ ג -

משרד הביטחון- מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות המדינה
רח' קרית המדע 5, הר חוצבים, ירושלים, ת.ד. 45217 מיקוד 9777605
המשיבה טל: 02-6362-005/6/7; פקס: 02-636-2050

בקשה לפטור מהפקדת ערבון

בהתאם להוראות תקנה 432 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, בית המשפט הנכבד מתבקש בזה לפטור את המבקשים מהפקדת ערבון להוצאות המשיבה בהליך זה מאו לחילופין להפחית באופן משמעותי את סכום הערבון.

ואלה נימוקי הבקשה:

- 1. המבקשים הנם בני משפחה אחת, תושבי ענאתא- ירושלים.
- 2. המבקשים הנם בני משפחתן של ערין בסאם עראמין ילידת 31.01.1995 (להלן "ערין") וכן המנוחה עביר בסאם עראמין (ילידת 1997) ז"ל (להלן: "המנוחה"), אשר נפגעה מירי של כוחות של מדינת ישראל ביום 16.01.07 שאירע כסמוך לבית הספר בו למדה בענתא- ירושלים, ומצאה את מותה ביום 18.1.13 בבית החולים הדסה עין כרם בירושלים, אליו הועברה מבית החולים מקאסד כשל חומרת מצבה. לערין ששהתה עם המנוחה בעת האירוע נגרמו לה נזקים נפשיים קשים.

3. המבקש 1 יליד 23.6.1968, אב המשפחה. המבקשת 2 ילידת 22.8.1970 אם המשפחה. המבקשים 3-4 הנם ילדיהם של המבקשים 1-2 ואחיהם של המנוחה ועדין. המבקש 3 יליד 1994, המבקש 4 יליד 1999
4. יש לציין כי בגין פגיעתן של המנוחה וכן ערין הוגשה תביעה לבית המשפט המחוזי (ת.א. 9334/07 (מחוזי, י-ס) עזובן המנוחה עביר עראמין ואחי' ני מ"י), התביעה נתקבלה, ניתן פסק דין הקובע אחריותה של המדינה בגין האירוע ונזקיו והמדינה חויבה לשלם פיצויים בסכומים נכבדים. בפסק הדין נקבע כי המנוחה עביר נפגעה בראשה מקליע גומי שנורה על ידי כוח מג"ב, ביום 16.1.2007, עת יצאה מבית ספרה, עוד קבע בית המשפט כי היה בעביר נעשה ברשלנות ותוך הפרת הוראות הפתיחה באש.
- ההחלטה בעניין שאלת האחריות ניתנה ביום 15.8.10.
פסק הדין בעניין נזקי העיזבון ניתן ביום 21.9.11.
פסק הדין בתביעת ערין ניתן ביום 18.1.12.
המדינה לא ערערה על אף אחד מההחלטות ואו פסקי הדין.
5. המבקשים הגישו לבית המשפט קמא הנכבד ביום 16.6.13 תביעה לפיצויים בגין הנזקים שנגרמו להם כנפגעים משניים בהתאם להלכת אלסוחה (רע"א 444/87 אבו סרחאן עארף מקאבל מונהאר אלסוחה נ' עיזבון המנוח דוד דהאן ז"ל). התביעה הוגשה לאחר שנלתן פסק דין בשאלת האחריות בתביעת העיזבון ולאחר ששולמו פיצויים בתביעת העיזבון וכן בתביעה של הבת עדין, שנגרם לה, כאמור, נזק נפשי קשה בעקבות האירוע.
6. המדינה הגישה בקשה לסילוק על הסף מחמת התיישנות.
7. בפסק דינו מיום 11.5.15 קיבל בית המשפט את בקשת המדינה לסילוק התביעה על הסף והורה על סילוק התביעה מחמת התיישנות. יש לציין כי פסק הדין ניתן לאחר קיום דיון קצר וסיכומים בעל פה וללא שנערך בירור עובדתי בתביעה גופה.
8. יודגש כי בית המשפט קמא הנכבד, בדחותו את תביעת המבקשים, לא מצא לנכון לפסוק הוצאות.
9. המבחנים למתן פטור מהפקדת ערבון הם, בדרך כלל, מצבו הכלכלי של המבקש, וסיכוי טוב לזכות בהליך (בשי"א 329/90, אברך נגד גרוגר, פ"ד מד (2), 383, בשי"א 4735/91, מוצרי הדר ישראלים בע"מ נגד יפייס מוצרי הדר בע"מ, פ"ד מה (5), 867.

10. לעניין מצבם הכלכלי של המבקשים: המדובר בתביעה של שנפגעו קשות בעקבות אובדן בת משפחתם ופגיעתה הקשה של הבית הנוספת. לאחר האירוע המשפחה נקרעה לגזרים הבת. אין חולק שמצבם הכלכלי של המבקשים הוא בכי רע, ואין להם כל רכוש, יוער כי מצבם הורע בעקבות הנזקים שנגרמו להם באירוע.

יצוין כי מצבם הכלכלי הקשה של תושבי השטחים ומזרח ירושלים מצוי אף בידעיתו של בית המשפט הנכבד. בית המשפט הנכבד מופנה להחלטתו ברע"א 5240/02 עזבון המנוח אבו צבחה ני מ"י ואח', שם בית המשפט הנכבד הפחית באופן ניכר את שיעור הערבון שהוטל על המבקשים, לאור מצבם ולנוכח עמדת המשיבה.

11. לעניין סיכויי ההצלחה של בקשת רשות הערעור: המבקשים יטענו כי סיכוייהם לזכות בערעור הנם טובים וזאת נוכח האמור בהודעת הערעור, לנוכח קיומן של קביעות מפורשות בהליך קודם ומאחר ובפי המבקשים טענות לטעויות משפטיות ועובדתיות מובהקות שנפלו בפסק הדין.

12. הטלת ערבון ואו ערבות בנקאית בשיעור הנחוג עשויה לחסום את דרכם של המבקשים בבית משפט זה.

13. לאור האמור לעיל בית המשפט הנכבד מתבקש בזה לפטור את המבקשים מהפקדת ערבון להוצאות המשיבה בהליך זה ואו לחילופין להפחית באופן משמעותי את סכום הערבון שיוטל עליהם.

14. מצ"ב תצהיר לתמיכה בבקשה.

15. מן הדין ומן הצדק להיעתר לבקשה זו.

גאדה חרל, עו"ד
ב"כ המבקשים

ת צ ה י ר

אני הח"נ, סלוא עראמין, ת.ז. 027649474, לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אם לא אעשה כן אהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק, מצהירה בזה כדלקמן:

1. אני נותנת תצהירי זה בתמיכה לבקשתי לקבלת פטור מהפקדת עירבון בע"א 4436/15 בבית המשפט העליון ולחילופין להפחתה משמעותית בסכום העירבון שנקבע.

2. הנני תושבת ירושלים ילידת 22.8.1970, נשואה ואימא ל- 5 ילדים, בנוסף למנוחה עביר, מתוכם שני קטינים.

בתי ערין, ילידת 1995, הנה גרושה ואימא חד הורית וחיה עם בנה היחד, בן השלוש, עמנו.

בעלי בסאם, תושב שטחים יליד 23.6.1968.

ערב יליד 1994, נוחמד יליד 1999.

אחמד יליד 2002 והבה ילידת 2003.

3. אני עקרת בית ולא עובדת.

בעלי בסאם עובד בארכיון הלאומי הפלסטיני ברמאללה ביחסי ציבור.

שכרו הוא 4,200 - 4,800 לחודש. הילדים שלי אינם עובדים.

הנני נרה יחד עם בעלי וילדיי בשכונת ענאתא ככית בבעלותנו. אציין כי הבית הזה רכשנו בהלוואה שסולקה מהפיצויים שנתקבלו מתביעת העיזבון. מההכנסה של בעלי אנו משלמים את ההוצאות השוטפות של הבית והמחיה וכן הוצאות הלימודים של הילדים.

מצ"כ אסמכתאות על הוצאות ומסומנות א'.

4. מצבי הכלכלי חנו רע מאוד, בנוסף המצב הורע לאחר פטירת בתנו עביר וכל הנוקים שנגרמו לנו בעקבות כך.
- שכרו של בעלי בקושי מכסה את הוצאות המחיה וההוצאות השוטפות של הבית.
5. ברצוני לציין כי בקושי אנו מצליחים לעבור את החודש, אנו חיים בתנאים מאוד קשים, לפעמים עוברים ימים שאין לנו בבית מה לאכול, פרט ללחם.
6. אין לנו רכוש כלשהו, אין לי או למי מבני משפחתי נכסים המניבים רווח.
7. מצבנו הכלכלי חנו קשה ביותר ואינו מאפשר לנו לשאת בעירבון להוצאות המדינה, כפי שנקבע.
8. אין לנו כל אפשרות לגייס את סכום העירבון, ככל שיצווה עלינו מצדדים שלישיים.
9. ברצוני להוסיף ולציין כי מעולם לא שילמנו סכום כלשהו למשרד עו"ד צמל עבור שכר טרחה. ההסכם בינינו חנו אחוזים מההישג, בתום ההליך.
10. מצוקתנו הכלכלית מצדיקה פטור מערובה. מה גם שעפ"י עצה משפטית שקיבלתי, סיכויי הערעור הנם טובים למדי לאור האמור בהודעת הערעור.
11. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי וכותי לקבל פטור מערבון ולחילופין הפחתה משמעותית בסכום.
12. ברצוני להוסיף ולציין כי לאחר האירוע אני ויתר בני המשפחה חוונו טראמה מאוד קשה, ראינו את בתנו המנוחה לאחר פגיעתה, שהינו עמה או בסמוך לחדרה בבית חולים שעות ארוכות במצבה הקשה, ובייסוריה הנוראים, כשהיא מוציאה את נשימותיהם האחרונות, היינו תסרי אונים, לא יכולנו לעשות כלום על מנת לשכך את כאביה או לעזור לה. בשל כך מצבנו הנפשי התערער.
- נבדקתי על ידי ד"ר אהרנסון אשר קבע לי נכות צמיתה בשיעור של 30%.
- בסיכום חוות הדעת מציין המומחה כי: "...אסון הריגת בתה הביא איתו משבר בחייה, במארג המשפחתי ובחיי כחל אחד מבני המשפחה. היא הגיבה באבל חריף וקשה שלמעשה החריף ולא קטן בחריפותו, אלא נשאר בעוצמתו הראשונית ואף התרחב

לדיכאון בדרגה קשה. התובעת פיתחה דכאון ביחד עם אבל פעיל, מורכב ומקובע המשפיע באופן מתמיד על כל מרקם חייה. הטראומה של הריגת הבת לא עברה עיבוד והיא קיימת אצל התובעת ומושפחה כמצב אובדן פנימי בלתי מעובד המנתק כל אחד מבני המשפחה מתחושתו הוא וגם אחד מהשני. לדעתי התפתח אצל התובעת מצב של הפרעת אבל מורכבת (Disorder complicated grief) יחד עם דכאון. הפרעה זו מאופיינת על ידי המשכה וקבועה של תגובת האבל מעל תקופה של שנה בלתי מחשבת חודרניות וטורדניות, געגועים כואבים עם מחשבות ורגשות מכאבים תמידיים, חוויה של ריקנות ובדידות כוללנית, הפרעות שינה ועוד. חוסר יכולת ליהנות וחוויה חריפה של אובדן טעם בחייה... מוכר שהפרעת אבל מורכבת ומקובעת עלולה בעתיד אף להחמיר ולהביא איתה קשיי תפקוד רגשיים ומשפחתיים קשים יותר.

מצב האבל ודיכאון של התובעת מגביל ופוגע בצורה ניכרת בתפקודה והתאמתה במישור המשפחתי, הרגשי והחברתי. תפקודה כעקרת בית מצטמצם לפעילות הבית הבסיסיות.

אין לי ספק כי סבלה הנפשי של התובעת הנו פועל יוצא מהטראומה של הריגת בתה ונסיבותיה.

לא ניתן לתחום באחוזי נכות את הסבל והכאב מאובדן בת בנסיבות כה טראומטיות אך אני מעריך את נכותה בתחום הפסיכיאטרי עקב הפרעת האבל המורכבת, בגובה של 30% לאחר תקופה כה ארוכה, ארבע שנים, הפרעת אבל מורכבת הנה בדרך כלל מקובעת, אני על כן מעריך את נכותה כנכות צמיתה".

מצ"ב חוות דעת ומסוננת ב'.

ברצוני להוסיף ולציין כי ליתר בני המשפחה נותרה פגיעה נפשית. כך קבע ד"ר אהרנסון לגבי כל אחד:

א. חוות הדעת בעניינו של באטס: ד"ר רמי אהרנסון קבע כי לבעלי בסאם נותרה נכות צמיתה בגובה של 15% לפי סעיף 34 בי עד ג' לתקנון המל"ל.

בסיכום חוות הדעת מציין המומחה כי: "אסון הריגת בתו הביא איתו משבר בחייו, במארג המשפחתי ובחיי כל אחד מבני המשפחה. דרכו להתמודד על תגובת האבל התריפה שלו הייתה להשקיע את עצמו בפעילות נמרצת להשיג הכרה משפטית בהריגת בתו ולהביא את האשמים לדין. כמו כן המשיך להשקיע את עצמו במאמצים להתקרבות בין הצדדים בסכך הפלסטיני-ישראלי. האבל נעטף וקובע תחת שכבת הפעילות ועבר עיבוד נפשי חלקי בלבד. התובע נשאר עם שכבת אבל פעילה, מורכבת והמשפיעה באופן מתמיד על כל מרקם חייו. למעשה האבל החרף לא קטן בחריפותו אלא נשאר בעוצמתו הראשונית. הטראומה של הריגת הבת לא עברה עיבוד והיא קיימת

אצל התובע ומשפחתו כמצב של אובדן פנימי כלתי מעובד המנתק כל אחד מבני המשפחה מתחושתו הוא וגם אחד מהשני.

לדעתי התפתח אצל התובע מצב של הפרעת אבל מורכבת (Disorder complicated grief) יחד עם דכאון. הפרעה זו מאופיינת על ידי המשכה וקבועה של תגובת האבל מעל תקופה של שנה עם מחשבות חודרניות וטורדניות, געגועים כואבים עם גלי ממחשבות ורגשות מכאבים תמידיים, חוויה של ריקנות ובדידות כוללנית, הפרעות שינה ועוד.

למרות שהתובע מתפקד בעבודתו, בעיסוקיו ובפעילותיו אני רואה תפקוד זה בחלקו כהגנתי בפני שקיעה בדיכאון עמוק כתוצאה מהמפגש עם האבל. מערך הגנתי מסוג זה הנו שברירי ביותר ועלול להתמוטט ולהביא את התובע בעתיד להתקומפנסציה דיכאונית חמורה. מוכר שהפרעת אבל מורכבת עלולה בעתיד להחמיר ולהביא איתה קשיי תפקוד מקצועיים, רגשיים ומשפחתיים.

במישור המשפחתי, הרגשי והחברתי התובע מתפקד בקשיים רבים שאינם מאפשרים לו לחוות את השקט, השלווה וההנאה בחייו ובחיי משפחתו.

אין לי ספק כי סבלו הנפשי של התובע הינו פועל יוצא מהטראומה של הריגת בתו ונסיבות הריגתה. לא ניתן לתחום באחוזי נכות את הסבל והכאב מאובדן בת בנסיבות כה טראומטיות, אך אני מעריך את נכותו בתחום הפסיכיאטרי, עכב הפרעת האבל המורכבת, בגובה של 15% בהתאמה לסעיף 34 ב' עד ג' לתקנות המל"ל.

מצ"ב העתק חוות הדעת ומסומן ג'

ב. חוות הדעת בעניינו של בני ערב ד"ר אהרנסון קבע כי לבני ערב נכות בשיעור של 20%.

כך ציין ד"ר אהרנסון בסיכום חוות הדעת: "מדובר בנער בן 17, הבכור בין 6 ילדים. שאחותו, בת ה-10 נהרגה מכדור כוחות הביטחון בחודש ינואר 2007, בבית הספר בו למד בהיותו בן 13. לא ידוע לי על הפרעות התפתחויות, התנהגותיות או לימודיות קודם לאירוע הטראומטי. לאחר האירוע, שנחווה כאירוע קטסטרופלי, חלו שינויים בולטים בכל תחומי חייו כפי שמתואר בגוף חוות דעתי. התפתחה תסמונת קלינית של הפרעת אבל המתאימה למתואר בספרות הפסיכיאטרית כ- complicated grief disorder.

הפרעה זו מאופיינת על ידי המשכה וקיבועה של תגובת האבל מעל תקופת של שנה בלויית מחשבות חודרניות וטרדניות, געגועים כואבים עם נחשבות ורגשות מכאיבים תמידיים, חויה של ריקנות ובדידות כוללנית, הפרעות שינה ועוד.

הריגתה של אחותו בנסיבות הטראומטיות המתוארות בחוות דעתי היוו עבור ערב אירוע קטסטרופלי. גילו הצעיר לא אפשר לו לעכד ולהכיל את יוצמת האסון. השפעת האסון על המשפחה כיתידה ועל כל אחד מהם בנפרד לא אפשרה לער את התמיכה והמרחב הדרושים לעיבוד ועיכול האסון. לאחר התגובה החריפה בה היו מרכיבי עקה פוסט טראומטיים ברורים, הפרעת האבל התקבעה. ערב עזיין לא נפרד רגשית מאחותו והטראומה של הריגתה לא עברה עיבוד וקיימת אצלו כמצב קיומי של אובדן, חסר וסכנה תמידית.

לדעתי ערב סובל ממצב של הפרעת אבל מורכבת (complicated grief disorder) קשה שפוגעת בתפקודו הרגשי, הלימודי והחברתי.

אני מעריך את גובה נכותו הזמנית בתחום הפסיכיאטרי עקב מצב זה ל-20% אומנט עברו כבר כארבע שנים מאז האירוע, אבל ערב לא קיבל טיפול פסיכולוגי מעבר לכמה פגישות בודדות.

מוכר שהפרעת אבל מורכבת ומקובעת עלולה בעתיד אף להחמיר ולהביא איתה קשיי תפקוד רגשיים, לימודים ומשפחתיים קשים יותר, חשוב ביותר שערב יקבל טיפול פסיכולוגי שיטתי וקבוע במאמץ להקל על סבלו ואולי למזער את דרגת נכותו ולמנוע החמרה בעתיד.

עוד ציין כי המומחה כי התובע זקוק לקבל טיפול פסיכולוגי למשך שנתיים ואחר מכן תיערך בדיקה חדשה ולפיה יוחלט בעניין צמיחות הנכות.

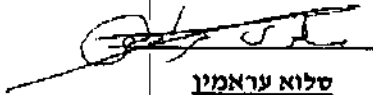
מצ"ב העתק חוות הדעת ומסומן ד'.

ג. חוות הדעת בעניינו של בני מחמד : ד"ר אהרנסון ציין במכתבו בטרם תיקבע לבני מחמד נכות יש צורך בקבלת טיפול נפשי.

ד"ר אהרנסון ציין כי אצל בני מחמד "כולטת עצבות נוראה, פגיעות רגשיות, הוא חווה "שכל החיים מציקים לי", מרגיש וחווה את ההרס המוחלט של המשפחה וכי הוא ללא הגנה ובודד. מוחמד נמצא במצב דכאוני מתמשך שהוא תגובתי גם להשפעת האסון והאבל עליו הוא וגם על משפחתו. מאז האסון מוחמד לא קיבל כל טיפול או עזרה פסיכולוגית... ללא טיפול כזה קיימת סכנה שמצבו ילך ויחמיר עם הזמן ויווצרו נכויות קבועות בתחום הפסיכיאטרי".

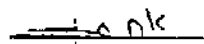
13. תצהיר זה הוקרא לי ותורגם לי לערבית לפני חתימתי עליו.

14. אני מצהירה כי זהו שמי, זו חתימתי וכל האמור לעיל אמת.

סלוא עראמין

אישור

אני הח"מ אחמד חלאק נו"ד, מאשר בזה כי ביום 13.7.2015 הופיעה בפני במשרדי ברחוב אבו עוביידה 2 בירושלים, גב' סלוא עראמין אשר זיהיתיה על פי ת.ז. 027649474 ולאחר שהזהרתיה כי עליה להצהיר את האמת וכי תהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק אם לא תעשה כן, אישרה את נכונות הצהרתה לעיל וחזמה עליה בפני.

חתימה

אחמד חלאק, נו"ד
מ.ד. 71791
חותמת